

Uchwała nr 23/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 22 lutego 2023 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr LXVI/318/2023 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 23 stycznia 2023 r zmieniająca uchwałę w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka - Prezes Izby

Członkowie; Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła (sprawozdawca), Ewa Midura, Ireneusz Piasecki, Zbigniew Rękas, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 18 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) i art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40)

postanawia

stwierdzić nieważność uchwały Nr LXVI/318/2023 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 23 stycznia 2023 r zmieniająca uchwałę w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych z powodu naruszenia art. 7 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.)

U z a s a d n i e n i e

Uchwała Nr LXVI/318/2023 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 23 stycznia 2023 r zmieniająca uchwałę w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach, w dniu 25 stycznia 2023 roku i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

O terminie posiedzenia powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego z pouczeniem, że w posiedzeniu mogą uczestniczyć przedstawiciele podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, co wynika z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W posiedzeniu jako przedstawiciel Miasta i Gminy Skalbmierz udział wziął Piotr Lampa - Radca Prawny.

Po wysłuchaniu wyjaśnień złożonych przez reprezentantów jednostki samorządu terytorialnego i po dokonaniu analizy przedłożonej do badania uchwały Rady Miejskiej w Skalbmierzu, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach postanowiło o stwierdzeniu w całości tego aktu.

Rada Miejska w Skalbmierzu w § 1 badanej uchwały postanowiła o zmianie własnej uchwały Nr LXIII/302/2022 z dnia 8 grudnia 2022 roku w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych w ten sposób, że:

1. W załączniku do uchwały uchyla się punkt 2.2.5.
2. W załączniku do uchwały uchyla się punkt 2.3.2.
3. W załączniku do uchwały dodaje się punkt 2.2.5¹ o następującej treści: „**2.2.5¹** Od 23 ton włącznie do masy całkowitej poniżej 25 ton.
 - z zawieszeniem pneumatycznym lub równoważnym 2.111 zł.
 - inny system zawieszenia osi 2.215 zł.”
4. W załączniku do uchwały dodaje się punkt 2.3.2¹ o następującej treści: „**2.3.2¹** Od 25 ton włącznie do masy całkowitej poniżej 27 ton.
 - z zawieszeniem pneumatycznym lub równoważnym 2.215 zł.
 - inny system zawieszenia 2.331 zł.”

Jednocześnie w § 4 przedmiotowej uchwały Rada postanowiła, że „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego i wchodzi w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia”.

Kolegium badając w/w uchwałę wskazuje, iż Uchwałą Nr 27/2022 z dnia 21 grudnia 2022 roku stwierdziło nieważność w części uchwały Nr LXIII/302/2022 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 8 grudnia 2022 roku w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych m.in.: w załączniku do uchwały pkt 2.2.5 i pkt 2.3.2 z powodu naruszenia art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn.zm.).

Zgodnie bowiem z art. 91 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90 w/w ustawy.

Kolegium Izby oceniając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały stwierdziło, że Rada nie posiada kompetencji do uchylenia przepisów, co do bytu których wypowiedział się już organ nadzoru. Stosownie do zasady wyrażonej w art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają na podstawie prawa i w granicach prawa.

W przypadku stwierdzenia nieważności (w całości lub w części) uchwały organu samorządu, odmiennie niż przy jej uchyleniu przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, akt taki eliminowany jest z obrotu prawnego ze skutkiem wstecznym (ex tunc) tj. od momentu jego podjęcia. Stwierdzenie nieważności aktu powoduje sytuację taką jakby unieważniony akt (jego unieważniona część) nigdy nie został uchwalony. NSA w wyroku z dnia 12 października 1990 r., SA/Lu 663/90, ONSA 1990, nr 4, poz. 6, orzekł, że: *"I. Orzeczenie wojewody o stwierdzeniu nieważności uchwały organu gminy [art. 91 ust. 1 u.s.g. - G.J.] ma charakter deklaratoryjny i działa ex tunc"*. Stanowisko

to znalazło także odzwierciedlenie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 grudnia 2003 T., P 9/02, OTK-A 2003, nr 9, poz. 100, w którym to orzeczeniu TK. wyraził pogląd, iż: *"Stwierdzenie nieważności uchwały jest aktem deklaratoryjnym, a zatem rodzi skutki, ex tunc - z mocą wsteczną od daty podjęcia uchwały. Tym samym uchwała jest nieważna od chwili jej podjęcia, a zatem prawnie bezskuteczna. Rezultatem wydania rozstrzygnięcia nadzorczego jest uchylene wszelkich prawnych skutków, które powstały w zakresie od wejścia uchwały w życie do chwili stwierdzenia jej nieważności"*.

W kwestii uchylania przepisów, których nieważność stwierdził wcześniej organ nadzoru, wypowiedział się WSA we Wrocławiu w wyroku z dnia 25 września 2009 r sygn. akt II SA/Wr 325/09 w którym zauważył, że „ stwierdzenie nieważności zawsze wskazuje, że akt został podjęty z istotnym naruszeniem prawa, obarczającym go od dnia jego podjęcia (z mocą ex tunc) zaś uchylene przepisów na skutek wydania innego aktu oznacza wyeliminowanie ich z obrotu prawnego ze skutkiem od daty wejścia w życie aktu derogującego, czyli ze skutkiem ex nunc”.

Jednocześnie Kolegium wskazuje, iż w wyniku stwierdzenia nieważności w uchwale Nr LXIII/302/2022 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 8 grudnia 2022 r. w załączniku do uchwały pkt. 2.2.5 i pkt 2.3.2, stawki podatku od środków transportowych określone w tych punktach nie zostały uchwalone na 2023 rok, w związku z czym ma zastosowanie art. 20a ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym „W przypadku nieuchwalenia stawek podatku od środków transportowych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 4 lub 6, jeśli stawki minimalne dla poszczególnych rodzajów pojazdów są wyższe od stawek uchwalonych na rok poprzedzający rok podatkowy – stosuje się odpowiednie stawki wynikające z załączników nr 1-3 do ustawy”.

A zatem w tej sytuacji prawnej na terenie Gminy Skalbmierz w 2023 r. dla tej grupy pojazdów podatek od środków transportowych, zgodnie załącznikiem Nr 1 do Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 12 października 2022 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2023 r (M.P. poz. 1001) wynosi odpowiednio:

- dla samochodów ciężarowych od 23 ton włącznie do poniżej 25 ton o liczbie osi trzy: oś jezdna (osie jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub uznanym za równoważne – 1.045,46 zł i z innym systemem zawieszenia osi jezdnych – 1.625,35 zł,
- dla samochodów ciężarowych od 25 ton włącznie do poniżej 27 ton o liczbie osi cztery i więcej: oś jezdna (się jezdne) z zawieszeniem pneumatycznym lub uznanym za równoważne – 688,28 zł i z innym systemem zawieszenia osi jezdnych - 1.074,04 zł.

Ponadto dodać należy, że Rada Miejska poprzez dodanie w uchwale nowych punktów o nowej treści w trakcie roku podatkowego postanowiła tym samym wprowadzić wyższe stawki podatku od środków transportowych, które obowiązywałyby od 11 lutego 2023 r., (opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego w dniu 27 stycznia 2023 r poz. 568), na niekorzyść podatników, co naruszyłoby zasady demokratycznego państwa prawnego.

Biorąc powyższe pod uwagę Kolegium orzekło jak w sentencji.

P o u c z e n i e

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Damian Grzelka